

Інформаційні жанри журналістики

(замітка, звіт, інтерв'ю, репортаж)

Жанри журналістики

- 1) Інформаційні (замітка, репортаж, інтерв'ю, звіт);
- 2) Аналітичні жанри (стаття, коментар, рецензія, огляд);
- Художньо-публіцистичні жанри (нарис, фейлетон, памфлет, есе)

Особливості новинної журналістики

- ХТО? ЩО? ДЕ? КОЛИ? ЧОМУ?
- лаконізм (рубрики “Без зайвих слів”, No Comment, на ТБ – 3-5 хв);
- оперативність!!! (сьогодні - вчора);
- в основі – подія, факт (достовірність);
- неупередженість, об’єктивність подання фактів (війна, катастрофа);
- відсутність “шумів”, відгалужень від основного повідомлення, що відвертають увагу від головного;
- відсутність власних суджень та оцінок (дайте сказати учасникам подій, експертам);
- доступність мови та викладу;

ЯК ПИСАТИ ЦІКАВО?

- 1) наближення у часі (запізніла новина перестає бути новиною);
- 2) наближення у просторі (місцева, регіональна, всеукраїнська, міжнародна інформація) – створення додатків;
- 3) наближення до соціальних інтересів аудиторії (національні, вікові);
- 4) наближення за принципом загальнолюдських інтересів (здоров'я, насильство, багатство, котики :)
- 5) за принципом популярності;
- 6) за принципом рідкості.

ЗАМІТКА

- один із найстаріших, найуніверсальніших, найпростіших і найскладніших водночас жанрів журналістики;
- розповідає про об'єктивно існуючі факти, події чи явища;
- має на меті пізнання навколишнього світу

Замітка

Що відбулося?
Де відбулося?
Коли відбулося?

ВИДИ ЗАМІТОК

Розширена замітка

(лід, сублід, додаткова інформація)

ЗАГОЛОВОК: “У нас 12 мільйонів курців”

ЛІД (головне повідомлення): “Нині українці – чи не найзатятіші курці в Європі. У нашій країні курить майже половина осіб працездатного віку – більше 12 мільйонів”

СУБЛІД – розширене повідомлення

ЗАВЕРШАЛЬНИЙ АБЗАЦ – “За статистикою, щороку від захворювань, викликаних через куріння тютюну, у світі помирає близько 3 млн осіб...”

Критична і полемічна замітка – присутній елемент заперечення або викриття

ЗВІТ

Це оперативне, розширене повідомлення про актуальну подію, виражену вербально

- Звіти з партійних з'їздів, конференцій, засідань і симпозіумів;
  - Прямі трансляції по радіо і ТБ засідань Верховної Ради.
-

Повинен бути точним, інформаційно насиченим, цікавим і повчальним

Інтерв'ю

▣ **Інтерв'ю** - один із найпоширеніших жанрів сучасної журналістики.

Завдання полягає в:

- ▣ розкритті характеру героя (*аудиторія охоче припасовує його до себе*);
- ▣ розкритті причинно-наслідкових зв'язків явища (події) через призму учасника (очевидця).

ЗАПИТАННЯ

- **коротким і чітким;**

Задовгі та ще й насичені авторськими фрагментами питання ускладнюють його сприйняття, відтак програмується розпливчата відповідь.

- **зрозумілим** (журналісту не варто демонструвати свій “інтелект”);

- **змістовним** (яке запитання – така і відповідь);

- **з використанням запитальних сполучників:**
“як”, “чому”, “навіщо”... уникати “чи”.

Що таке репортаж?

- повідомлення в періодичних виданнях, радіо- і телепередачах про важливі події суспільного життя, а також мистецької та літературної дійсності;
- інформаційний жанр журналістики, предметом якого є цікаві для громадськості події дня;
- матеріал з місця подій;
- це завжди імпровізація, що потребує від журналіста певних фахових навичок, вмінь, винахідливості й дотепності.
- виник у пресі, особливого розвитку набув на радіо і ТБ (прямий ефір);
- Від інших жанрів репортаж відрізняється своєю **людяністю**, він хвилює читача, чіпляє “за живе”, використовуючи всі підручні матеріали - описи, цитати, фрагменти листів, кольори, запахи, атмосферу, враження.

Репортаж містить:

- діалоги з учасниками події;
- авторські відступи і коментарі;
- мальовничі описи окремих елементів події, характеристики її героїв, пейзажі тощо.

***

Достоїнства професійного репортажу полягають не стільки у повідомленні фактів, які можуть бути повторюваними (напр., щорічні відзначення якоїсь події), скільки у передаванні неповторних подробиць, змістовних деталей.

Уміння помічати приходить з досвідом.

Закони репортажу

- ❑ Репортаж переконує не логікою, а **алогічністю**; *Запахи, звуки, відчуття теж треба вміти донести.*
- ❑ **Головну ідею** репортажу слід винести у **заголовок**, вона має бути присутня у статті. *Вміти настроювати на головну ідею (стрижень) факти, які ви побачили.*
- ❑ Перший абзац = “правило 10 секунд”;
- ❑ Роботу над репортажем слід починати відразу після приїзду з місця події (перечитати через певний час);
- ❑ Факти – цитати героїв репортажу. Рідко використовують статистику, цифри. *Перевтілітись у героїв матеріалу;*
- ❑ Лише 20% репортажів не потребують попереднього знання. Вивчіть, куди і чого ви їдете.

Написання репортажу

- ▣ Використовуйте прості й короткі слова;
- ▣ Читач “пробігає” очима текст в Інтернеті, не заглиблюючись у зміст. Уникати кліше!
- ▣ Речення слід будувати не у пасивній, а в активній формі, краще в теперішньому часі, ніж у минулому.
- ▣ Уникайте тавтологій, Намагайтеся писати так, щоб репортаж виглядав, як одне ціле

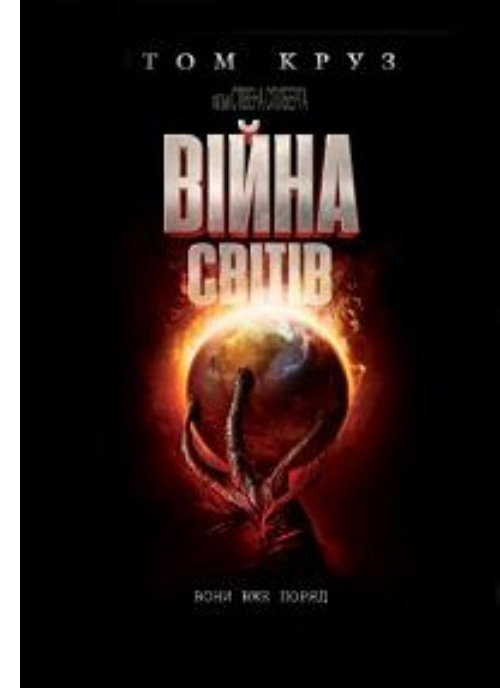

Вплив репортажу

Репортаж як жанр досить часто використовують в мистецтві для підсилення ефекту правдивості описуваних подій.

Фрагмент радіоспектакля «Війна світів»

за одноіменною книгою Герберта Уелса, що транслювався в стилі репортажу 30 жовтня 1938 в ефірі станції CBS (США), був сприйнятий радіослухачами як справжній новинний репортаж і більше мільйона жителів північного сходу США повірили у напад марсіан і впали в паніку.

Що подивитись/почитати?

“Професія: репортер” Мікеланджело Антоніоні (1975);

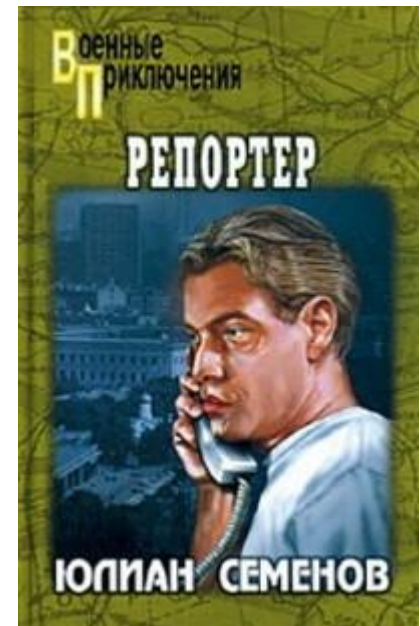
THE RETURN OF THE GREAT RARELY SEEN MASTERPIECE
“DAZZLING... A SUPERIOR SUSPENSE MELODRAMA...
PROBABLY ANTONIONI'S MOST ENTERTAINING FILM.”
— Stuart Culy, THE NEW YORK TIMES

Jack Nicholson
Maria Schneider

ришард Капусцінський
“Автопортрет репортера”;

3) Юліан Семенов

Що подивитись/почитати?

«Дівчина з татуюванням дракона»;

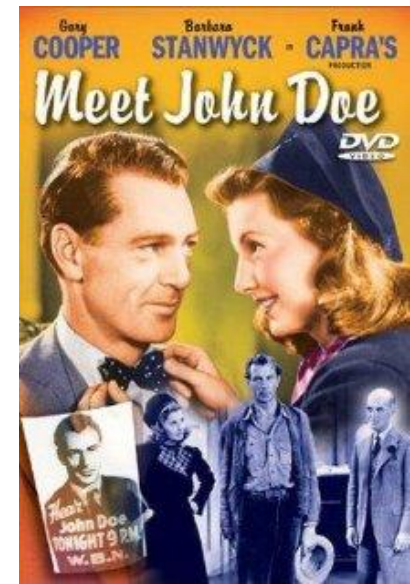
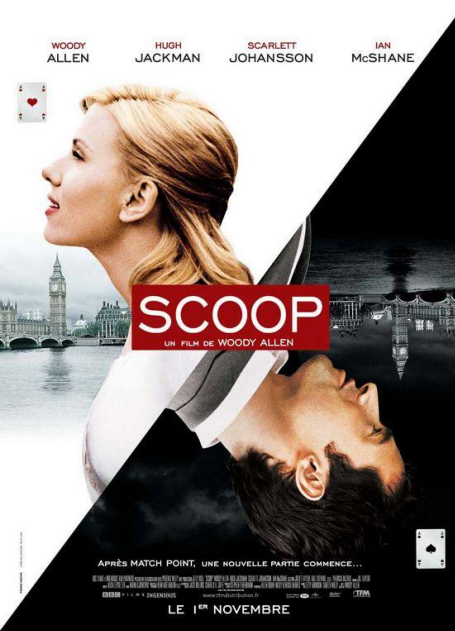
- «Ромовий щоденник» (2011);

- «Сенсація» (2006) Вуді Аллена;

- «Велика гра» (2009) з Расселом Кроу і

Беном Афлеком;

- «Познайомтеся з Джоном Доу» (1991)

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!

E-mail: shutiak86@gmail.com
www.facebook.com/lilia.shutiak